

Olsztyn, 8 października 2020 r.

Stanowisko Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kadry Kierowniczej Oświaty ws. istotnych potrzeb zmian w organizacji oświaty w październiku 2020 r., wobec nawrotu epidemii COVID-19.

Szanowny Panie: Prezesie Rady Ministrów.

Szanowni Państwo: Ministrze Edukacji Narodowej, Ministrze Zdrowia, Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Posłowie, Senatorowie. Samorządowcy. Rodzice, rodziny nauczycieli i opiekunów dzieci. Media.

W obliczu kryzysowej sytuacji oświaty, zagrożenia brakiem kadry pedagogicznej i administracyjnej, wobec wchodzących w życie zmian kadrowych w resorcie edukacji, my – dyrektorzy szkół, nauczyciele – liderzy, działacze oświatowi, **zwracamy się z apelem o pilne zmiany postępowania państwa w celu zapewnienia bezpiecznego i pożytecznego pobytu dzieci w szkołach i przedszkolach.**

Jako kadra kierownicza oświaty, specjaliści kształceni w duchu planowego działania, przygotowani na sytuacje kryzysowe, z niepokojem obserwujemy brak inicjatywy państwa, sprawiający, że ponad 4,5 miliona polskich dzieci stało się uczestnikami ryzykownego eksperymentu – nieprzemyślanego, źle zaplanowanego powrotu uczniów do szkół we wrześniu br., w czasie epidemii COVID-19, co zmierza do jesiennej kryzysu edukacji, odebrania uczniom szansy na w miarę normalną edukację do końca bieżącego roku.

Zwracamy się do władz oświatowych o dostosowanie wysiłków państwa do dzisiejszej sytuacji oświaty. Zadajemy publicznie pytania, jakie powinien sobie zadać człowiek odpowiedzialny za kształcenie i bezpieczeństwo uczniów. Rekomendujemy niezbędne i pilne działania w celu naprawy sytuacji. Poniższy wykaz jest poważnym oskarżeniem, lecz także szansą na przemyślenie dalszego postępowania.

Zarzucaamy resortom edukacji i zdrowia:

- **Nieuwzględnienie stanowisk i badań polskich naukowców**, w tym m.in. Polskiej Akademii Nauk, Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Uniwersytetu Warszawskiego (ICM), w sprawie prognoz i zaleceń wobec edukacji od września 2020 r. Mówiły one wyraźnie, że rozpoczęcie roku szkolnego polegające na beztróskim powrocie wszystkich uczniów do szkół zaowocuje gwałtownym wzrostem liczby zachorowań. Może dziś sytuacja byłaby lepsza, lecz nie jest - po wakacyjnym rozluźnieniu zasad bezpieczeństwa.
- **Nieuwzględnienie sierpniowego stanowiska OSKKO w sprawie bezpiecznego planu działań na wrzesień 2020 r.**, polegającego na powrocie klas 4-8 dopiero po okresie 14 dni po 1 września, tj. po swoistej powakacyjnej kwarantannie oraz zapewnieniu tym uczniom edukacji zdalnej, a ich rodzicom zasiłków na ten czas.
- **Zaniedbanie przygotowań platformy edukacji zdalnej**, koniecznej w sytuacji zamykania szkół wskutek pojawienia się zakażeń kadry i uczniów. Nie zrobiono w tej sprawie nic.
- **Niepodjęcie prac nad dostosowaniem podstaw programowych przedmiotów szkolnych do wyzwań współczesności oraz sytuacji w jakiej się znaleźliśmy po wybuchu epidemii.** Podstawy programowe były powszechnie krytykowane już w ubiegłych latach za przeładowanie treściami,

chaotyczność. Dziś to przeładowanie oznacza całkowitą niemożliwość realizacji w sytuacji utrudnionego kształcenia w szkołach i domach.

- **Brak konstruktywnego przywództwa i strategii edukacji.** Kadra kierownicza i nauczyciele są pozbawieni partnerskiego wsparcia, zdemotywowani, rodzice są niedoinformowani i pełni obaw. Brakuje jakiegokolwiek strategii edukacji w krótkim i długim zakresie.
- **Pozostawienie szkół i ich kadry samotnymi,** wobec braku planu działań, braku środków przeznaczonych na chociażby podział klas na grupy, tak jak to się czyni w innych państwach Europy. Nauczyciele pytają, czy zapewnimy im podstawowe środki BHP – ochronę osobistą, **regularne badania na obecność wirusów.** Czy powstał plan zapewnienia takiej opieki nad nauczycielami, dziećmi i ich rodzinami? Czy nauczyciele będą regularnie badani?

Wobec powyższych, poważnych zaniedbań, rekomendujemy natychmiastowe działania:

- **Wprowadzenie autonomii szkół w decydowaniu przechodzeniu na edukację zdalną i hybrydową, inną bez oczekiwania na opinie SANEPID.** Widzimy rosnącą bezradność instytucji zewnętrznych wobec potrzeby pilnego reagowania dyrektorów na informacje o zakażeniach uczniów, nauczycieli i rodziców. Należy umożliwić dyrektorom szybkie reagowanie w tych sprawach.
- Nadal popieramy umożliwienia rodzicom **samodzielnej edukacji w domu**, gdy rodzice są w stanie podjąć taki wysiłek – we współpracy ze szkołą. Uniemożliwianie im tego jest niedemokratyczne i czasem nieludzkie, np. wobec szczególnych potrzeb społecznych czy słabego zdrowia i narażenia dziecka na zakażenie w szkole.
- **Natychmiastowe podjęcie (już spóźnionych) działań w celu zmiany nierealistycznych podstaw programowych** – z uwzględnieniem konsultacji społecznych na szeroką skalę. Zajmie to kilka miesięcy, lecz w sytuacji kryzysowej wystarczy na początek danie inicjatywy nauczycielom.
- **Podział klas na mniejsze grupy** oraz wprowadzenie - w miarę możliwości zasady spotkania uczniów **z tylko jednym nauczycielem.** Na to muszą się znaleźć środki. Wobec oburzającej rozrzutności Państwa w innych sferach, nie widzimy usprawiedliwienia dla zaniechań w tak ważnej dziedzinie jak edukacja przyszłych pokoleń.
- **Pilne zapewnienie szkołom sprzętu do transmisji lekcji:** kamer, mikrofonów, modemów, kont internetowych. Nadchodzą liczne zamknięcia szkół w obliczu zakażeń, odnosimy wrażenie całkowitej niefrasobliwości systemu edukacji wobec tego zjawiska.
- **Pilny powrót do prac nad nowoczesną i wydajną platformą edukacji zdalnej.** Padały takie obietnice – nie pozostało po nich nic.
- **Zapewnienie wsparcia psychologicznego i społecznego uczniów.** Tymczasem brak środków na zajęcia dodatkowe i wsparcie. Jednocześnie w lutym br. ogłoszono że **Polska zajęła drugie, niechlubne miejsce w liczbie samobójstw dzieci** i młodzieży w Europie. Retorycznym jest pytanie – czy dziś ta sytuacja uległa poprawie.
- **Konieczne zapewnienie i ulepszenie „gorącej linii” szkoły z Sanepidem.** W sprawie decyzji o zmianie sposobu pracy szkoły w wypadku zakażeń szkoła musi działać natychmiast. Nadal odnotowujemy utrudniony kontakt z przepracowanymi urzędnikami. Spodziewamy się pogorszenia tej sytuacji, wobec obecnej sytuacji epidemiologicznej.
- **Wystosowanie środków finansowych na zatrudnianie nauczycieli na zastępstwa,** w tym zmiana prawa, umożliwiająca zatrudnienie na umowy - zlecenia nauczycieli na świadczeniu kompensacyjnym. Prawdą jest zarówno to, że dzieci mniej ulegają zachorowaniom, jak i to, że roznoszą one zakażenie, co skutkuje rosnącymi niedoborami kadrowymi w szkołach. **Zgadzamy się z potrzebą uczęszczania dzieci do szkół, ale w takim razie musimy mieć pracowników.**
- Uruchomienie zupełnie nowych działań, w koordynacji ze szkolnictwem wyższym – **zaangażowania studentów kierunków pedagogicznych do pomocy w opiece i kształceniu w szkołach i przedszkolach,** w których z dnia na dzień ubywa nauczycieli – odchodzących, objętych kwarantanną i chorych. Akcja wolontariatu i podobnych działań pod opieką nauczycieli

szkół wyższych byłaby bardzo pomocna. Powołanie nauczycielskie zaczyna się już na studiach i pora to udowodnić.

- **W takiej sytuacji edukacja potrzebuje szczególnie kompetentnych kadr przywódczych. Osób na stanowiskach ministerialnych i kuratorskich o najwyższych kwalifikacjach w dziedzinie zarządzania oświatą i pedagogiki.** To również poddajemy pod rozwagę, w nadziei na najwyższe poczucie odpowiedzialności Prezesa Rady Ministrów. Jest jeszcze czas na decyzje w tej sprawie, a odpowiedzialność za kierowanie edukacją państwa spada wprost na władze tegoż.
- **Pierwszą decyzją** nowego resortu edukacji, tworzonego aktualnie przez rząd, powinno być **wzniesienie realnych konsultacji społecznych stanowionego prawa.** Aktualnie MEN pozbawiony jest sprzężenia zwrotnego z zarządzanym przez siebie obszarem – nie zna całej prawdy o oświacie i nie próbuje jej poznać. Stanowi to podstawową przyczynę popełnianych błędów i nietrafnych decyzji.

Mamy poważne zarzuty i istotne oczekiwania. Muszą paść, ponieważ tego wymaga od nas odpowiedzialność za edukację i bezpieczeństwo dzieci i młodzieży oraz pracowników szkół.

Apelujemy niniejszym do sumień i wyobraźni, o skierowanie wysiłków Państwa na wsparcie dzieci i młodzieży, ich rodzin w taki sposób, aby mogły uzyskać warunki do dobrej i bezpiecznej edukacji. Z całą odpowiedzialnością odradzamy dalsze zaniechania państwa.

Pozostajemy do dyspozycji, z poważaniem:

Ponad 6500 członków Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kadry Kierowniczej Oświaty.

Zarząd OSKKO

Kontakt:

tel. 513 057 830 email: oskko@oskko.edu.pl

marek.plesniar@oskko.edu.pl

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty (OSKKO)

ul. Żniwna 58, 10-811, Olsztyn, www.oskko.edu.pl email: oskko@oskko.edu.pl